**فصلنامه تحقیقات جدید در علوم انسانی**
**Human Sciences Research Journal**
**دوره جدید، شماره هفدهم، بهار ۱۳۹۸، صص ۳۶-۱۱ New Period, No 17, 2019, P 11-36**
**شماره شاپا (۲۴۷۶-۷۰۱۸) ISSN (2476-7018)**

# پلورالیسم حقوقی در قوانین حقوقی ایران

**عاطفه حاج محمدی**
**دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه مفید. قم. ایران**
**hajmohammadi.atefeh@yahoomail.com**

**چکیده**

حصول داخلی به عدالت کیفری یک موضوع جالب توجه در دنیای جهانی است. منحصر به فرد بودن مجازات جنایی اغلب به عنوان حاکمیت دولتی در نظر گرفته می‌شود. امروز حاکمیت پایه و اساس قوانین بین‌المللی است و به طور گسترده پذیرفته شده است که دولت‌ها در حوزه‌های جنایی در قلمرو خود دارای حاکمیت کامل هستند. با این حال، حتی در حال حاضر، همه چیز کاملا ساده نیست، زیرا تنها به این دلیل است که صلاحیت یک مفهوم واحد نیست. این شامل ابعاد مجاز، داوری و اجرایی است که همیشه همپوشانی ندارند. حتی زمانی که به همان نوع صلاحیت (به عنوان مثال دادگاه) می‌آید، هر دو دولت منطقه‌ای (جایی که این جرم مرتکب شد) و سایر ایالت‌ها می‌توانند صلاحیت دادگاه‌های مشابهی را نسبت به اتباع خود انجام دهند که مرتکب جرائم در خارج از کشور می‌شوند. از اینرو، صلاحیت همزمان یک محصول جانبی اجتناب ناپذیر سیستم بین‌المللی است. اگر چه، چندین حوزه قضایی مستقل پدیده ای است که به ویژه در نتیجه ایالات‌متحده و به میزان کم سیاست‌های اتحادیه اروپا، مجوز قوانین کیفری را به نحوی که تنها به طور ناچیز به قلمرو آنها متصل است، افزوده است.

این مقاله، از طریق پنج بخش، پلورالیسم حقوقی و پیامدهای آن برای سیاست را مورد بررسی قرار می‌دهد. بخش اول که نیاز حقوقی پلورالیسم به نمونه اولیه جدید نشان می‌دهد و این نیاز را از طریق مرور ادبیات کوتاه فراهم می‌کند. بخش دوم چهار اشکال متمایز را پیشنهاد می‌کند: (۱) مبارزه، (۲) رقابتی، (۳) تعاونی، و (۴) مکمل. همچنین استراتژی‌های معمول استفاده شده برای تعامل با بازیگران عدالت غیرمتخلف در سراسر محیط‌های مختلف قانونی پلورالیستی را مشخص می‌کند: (۱) پل ارتباطی، (۲) هماهنگی، (۳) ادغام، (۴) یارانه، و (۵) سرکوب. بخش‌های سه و چهار در حال حاضر دو مطالعات موردی متفاوت در مورد ساخت‌وساز قضایی پس از قصاص در تنظیمات قانونی پلورالیستی ارائه شده است. مطالعات موردی نشان می‌دهد که چگونه تصمیم‌گیری‌های داخلی و بین‌المللی می‌تواند به تغییر نمونه اولیه عمیق کمک کند. این

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

تصمیمات می‌تواند به ترویج تغییر از پلورالیسم حقوقی رقابتی به تعاونی کمک کند، یا وضعیت را به مثابه کثرت‌گرایی قانونی کمک می کند. بخش نهایی درس های فراوانی را از تجربیات را ارائه می دهد.

**واژه‌های کلیدی**: پلورالیسم، قوانین حقوقی، ایران، کثرت‌گرایی

**مقدمه**

پلورالیسم حقوقی یک پدیده مبهم است. از یک طرف، در یک رفتار جهانی که به منظور تغییر در خارج از کشور رخ می دهد ممکن است تاثیر قابل توجهی روی یک دولت داشته باشد. به ویژه وقتی که آن تاثیر مستقیم بر تنظیم اقتصاد جهانی دارد، ممکن است در نظر صرف نظر از شرایط درونی دشوار باشد. علاوه بر این، حقوق بین‌الملل خود، بویژه از طریق مفهوم صلاحیت جهانی، به طور واضح دولت‌ها را تشویق می‌کند تا حتی در رابطه با جنایاتی که هیچ یک از روابط قضایی سنتی (یعنی جرایمی که در قلمرو آنها مرتکب نشده‌اند، علیه اتباع خود) عدالت کیفری را اجرا کنند. از سوی دیگر، خطر وجود دارد که دولت بعضی اوقات به دلیل قدرت عظیم خود، شاید بر پایه‌ی یک اتصال ساده به قلمرو آن برخی از خط مشی‌های سیاسی را به بقیه جهان تحمیل می‌کند.

پلورالیسم حقوقی دارای پیامدهای سیاست و حکومت است. به عنوان مثال، در کشورهای در حال توسعه، سیستم عدلی غیردولتی اغلب بیشتر اختلافات را در بر میگیرد و خود را حفظ و اقتدار قابل توجهی می‌کند. با این حال، اهمیت پلورالیسم حقوقی به ندرت شناخته شده و به طور چشمگیری تحت نظریه‌پردازی است. این پنج راهبرد اصلی که توسط بازیگران داخلی و بین‌المللی در تلاش برای تأثیرگذاری بر رابطه بین سیستم‌های عدلی دولتی و غیردولتی وجود دارد: اتصال دادن، هماهنگ‌سازی، ادغام، کمک مالی، و سرکوب است. رویکردهای امیدوارکننده از نظر فرهنگی قابل فهم و سازنده است و شبکه‌های عدالت غیر دولتی را از اقتدار و مشروعیت درگیر می‌سازد تا به طور جمعی روند فرآیند دولت‌سازی قضایی را پیش برد. در حالی که مطالعات موردی بر کشورهای پس از جنگ تمرکز می کنند، این تئوری معرفی می‌تواند به درک و بهبود تلاش‌ها برای ترویج حاکمیت قانون و همچنین حکومتداری و توسعه مناسب در تمامی تنظیمات قانونی پلورالیست کمک کند.

تئوری اصلی روابط بین‌المللی، تمایل دارد دولت یکپارچه را با یک انحصار در استفاده از خشونت مشروع در داخل کشور تصور کند؛ با این حال، واقعیت قدرت سیاسی و حقوقی بسیار پیچیده‌تر است.[1] پلورالیسم حقوقی که به موجب آن "دو یا چند نظام حقوقی در یک حوزه اجتماعی مشابه همکاری می‌کنند" ویژگی غالب اکثر قوانین قانونی در سراسر جهان است. [2]تمام دولت‌ها دارای پلورالیسم حقوقی هستند و فقط تعداد محدودی از دولت‌های با صلاحیت بالا، بازیگران عدالت غیر دولتی را تحت کنترل خود دارند. حتی

1- WEBER, MAX. 1978. Economy and Society: An Outline of Interpretive Sociology. Berkeley: University of California Press. P:41

2- MERRY, SALLY ENGLE. 1988. "Legal Pluralism. " Law & Society Review 22 (5) P:870

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

در این ایالت‌ها، پلورالیسم حقوقی از طریق سازوکارهای حل اختلاف جایگزین، موافقتنامه‌های داوری و تعهدات بین‌المللی پیمان بهبود می‌یابد. در کشورهای دحال توسعه، حدود ۸۰ تا ۹۰ درصد اختلافات در خارج از نظام عدالت اداری مورد رسیدگی قرار می‌گیرند.[1] نقش پلورالیسم حقوقی به ویژه در مواجهه با اختلافات و اختلافات پس از مواجهه بسیار مهم است، زیرا آنها تمایل دارند نهادهای دولتی ضعیف و اختیارات حکومت را داشته باشند.[2] در ایالت‌هایی که دارای ظرفیت‌های پایینتر، مشروعیت پایین‌تر و یا هر دو هستند، از حمایت از بازیگران غیردولتی می توانند به عنوان یک تاکتیک اجتناب از درگیری یا حتی یک استراتژی حکومتداری وسیعتر که تلاش می‌کند تا از گروه‌های قدرتمند که ممکن است از دولت تردید کنند استفاده کنند. در حالی که شیوع و استقامت مکانیسم‌های عدالت غیرمستقیم می‌تواند به عنوان ادعای نیاز به عدالت دولتی برای حاکمیت قانون به شمار آید، مکانیسم های عدالت غیرمستقیم معمولا منجر به اثرات جانبی منفی می‌شود. دستورات قانونی غیرنظامی اغلب هنجارهای فرهنگی یا مذهبی را بدون توجه به حقوق اساسی بشر نشان می‌دهد. زنان و دیگر گروه های آسیب پذیر به ویژه در معرض خطر هستند، زمانی که سیستم‌های قانونی غیرمستقیم آرمان های قدرت سالاری را آشکارا را دربرمی‌گیرند. این سیستم‌ها همچنین می‌توانند تعصب قابل توجهی نسبت به افراد و خانواده‌های قدرتمندی داشته باشند و فرآیندهای قانونی اغلب دارای حمایت‌های اصلی مانند هنجارهای رویه ای قانونی و قانونی هستند. همانطور که ولدورف تأکید می‌کند، "نخبگان " قضایی" غیردولتی نه مستقل و نه بی‌طرف هستند، و قواعد اختیاری آنها هماهنگی جامعه و عدالت فردی نیست"[3]

علاوه بر این، رابطه بین عدالت دولتی و غیردولتی اغلب نامشخص است و موارد ممکن است با روش‌های مختلف حل‌وفصل شود و گاه دادگاه توسط طرفین انتخاب شود، به ویژه افرادی با نفوذ اقتصادی و سیاسی بیشتری شود. غلبه بر سیستم دولتی به خودی خود یک نتیجه درست را در یک سطح سیستمیک تضمین نمی‌کند، زیرا می‌تواند وسیله‌ای برای استبداد موثرتر باشد.[4] با این وجود، یک سیستم عدلی موثر حکومتداری پیش‌شرطی برای یک دولت است که قادر به اجرای الزامات قانون قضایی آینده، عمومی، روشن، ثابت و به طور برابر است.[5] تا موقعی که دولت‌های مرکزی ترجیح می‌دهند یک قدرت را در اختیار قانون قراردهند، قدرت دولتی نیز به شدت مورد انتقاد قرار می‌گیرد. در داخل کشور، توانایی دولت در انجام وظایف صحیح و موثر، یک زندگی یا مرگ و میر برای میلیون‌ها نفر در سراسر جهان است و به

**1- ALBRECHT, PETER, AND HELENE MARIA KYED. 2010. "Justice and Security: When the State Isn't the Main Provider. " Copenhagen: Danish Institute for International Studies Policy Brief P:1**

**2- FEARON, JAMES D. , AND DAVID D. LAITIN. 2004. "Neotrusteeship and the Problem of Weak States. " International Security 28 (4) P: 5**

**3- WALDORF, LARS. 2006. "Mass Justice for Mass Atrocity: Rethinking Local Justice as Transitional Justice. " Temple Law Review 79 (1) p:10**

**4- KRYGIER, MARTIN. 2011. "Approaching the Rule of Law. " The Rule of Law in Afghanistan: Missing in Inaction, edited by Whit Mason. Cambridge: Cambridge University Press p:19-21**

**5- TAMANAHA, BRIAN Z. 2007. "A Concise Guide to the Rule of Law. " St. John's Legal Studies Research Paper No. 07–0082 p:3**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

طور چشمگیری کیفیت زندگی را برای میلیون ها نفر دیگر نیز تحت تاثیر قرار می دهد. در امور بین المللی همه بر این باورند که، "جوامعی که دارای حکمرانی ضعیف هستند، می‌توانند منازعاتی را که در سراسر مرزهای بین‌المللی پخش می‌شوند، ایجاد کند"، همچنین شبکه‌های جنایتکار و افراط گرایی خشونت آمیز را تسهیل می‌کنند.[۱] ایجاد یک بخش عدلی قانونی برای حیاتی موفقیت کلی یا شکست تلاش‌های دولتی ضروری است.[۲]

به عنوان عدالت غیردولتی شکل غالب نظم قانونی است، مهم است که مفاهیم آن را درک کنید. دولت‌سازی یک لنز تحلیلی قدرتمند را برای بررسی و درک مفاهیم پلورالیسم حقوقی فراهم می‌کند، زیرا موقعیت‌ها با طیف وسیعی از نتایج واقعی رو به رو هستند. ، با این حال، به چالش‌ها و فرصت‌های منحصر به فرد برای ایجاد دولت قضایی ارائه شده توسط پلورالیسم حقوقی کمتر پرداخت شده است و قوانینی که بیشترین اهمیت را دارند ممکن است ریشه در تصویبات مستقیم دولت نداشته باشد. عرف، سنت، مذهب، نسل خانواده، قدرت‌هایی که به وسیله قانون مجاز نمی باشند (مانند شرکت‌های جنایتکار یا منافع تجاری قدرتمند) و تعدادی از منابع دیگر ممکن است نفوذ برابر یا حتی بیشتر از قانون دولت هستند.

پلورالیسم حقوقی مستحکم ادعای دولت را به انحصار در حل قانونی اختلافات قانونی و همچنین ایده‌ی یکپارچگی قانون می‌پردازد. این دولت را قادر می‌سازد تا مسائل مربوط به حل اختلاف را براساس دسترسی، کارآیی، مشروعیت، صلاحیت و هزینه، و نیز توانایی‌های مربوط به سیستم‌های دولتی و غیردولتی برای تصمیم‌گیری‌های قانونی و مجازات افرادی که سیستم‌های دیگر را انتخاب می‌کنند، انتخاب کنند. این روند منجر به یک مبارزه پایدار بین بازیگران عدالت دولتی و غیر دولتی بر اساس منابع و نفوذ، برای مشروعیت می‌شود. به استثنای نقش خود قاضی، مقامات عدالت غیرمستقیم حتی می‌توانند تبدیل به "فاسد کننده‌های دولت‌سازی" شوند و به بازگشت به تعارض کمک کنند. [۳] اینکه آیا مقامات دولتی می‌توانند "حق و توانایی ایجاد قوانین را کسب کنند" و یا اینکه بازیگران غیردولتی می‌توانند به طور موثر در مقابل دولت مقاومت کنند، پیامدهای عمده‌ای برای دولت‌سازی دارد.[۴] از سوی دیگر، حمایت از بازیگران قضایی غیردولتی می‌تواند یک استراتژی مهم برای حفظ ثبات و حمایت از نخبگان و حمایت مردمی از دولت باشد. به طور خلاصه، پلورالیسم حقوقی پیامدهای عمده‌ای در همه دولت‌ها دارد، اما رواج، میزان استقلال داخلی، نقش و اقتدار نظام های عدالت غیرطبیعی در سراسر زمینه‌ها متفاوت است.

---

**1- KRASNER, STEPHEN D. 2004. "Sharing Sovereignty: New Institutions for Collapsed and Failing States." International Security 29 (2) P:86**

**2- PARIS, ROLAND. 2004. At War's End: Building Peace after Civil Conflict. Cambridge: Cambridge University Press P:205-6**

**3- MENKHAUS, KEN. 2007. "Governance without Government in Somalia: Spoilers, State Building, and the Politics of Coping." International Security 31 (3) P:76**

**4- MIGDAL, JOEL S. 1988. Strong Societies and Weak States: State-Society Relations and State Capabilities in the Third World. Princeton, NJ: Princeton University Press P:30-31**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

در واقع تنها دانستن اینکه پلورالیسم قانونی وجود دارد هیچ وقت کافی نیست، محققان و سیاست‌گذاران باید بدانند که پلورالیسم حقوقی در واقع عمل چگونه می‌کند. هدف این مقاله پیشرفت دانش شناختی از پلورالیسم حقوقی به لحاظ نظری و تجربی است. با انجام این کار، اولا، چهار طرح اولیه جدید پلورالیسم قانونی را با استراتژی‌های اصلی برای سیاست‌گذاران داخلی و بین‌المللی که با محیط‌های قانونی پویایی مواجه می‌شوند، بیان می‌کنیم. دوم، به این دلیل که این موقعیت‌ها با طیف گسترده‌ای از نتایج واقعی رو به رو می‌شود، این مقاله بر روی ساختار دولت پس از درگیری‌ها تأکید دارد تا یک لنز تحلیلی برای بررسی و درک مفاهیم پلورالیسم قانونی ایجاد کنیم.

## درک کنونی بسیار ناقص از پلورالیسم حقوقی

در حالیکه پژوهش های علمی مهمی وجود دارد، توضیحات فعلی برای درک فرم و مفاهیم پلورالیسم حقوقی در همه ابعاد و به ویژه کسانی که در پی درگیری هستند، ناکافی هستند. سیستم غیردولتی معمولا به عنوان مانعی برای پیشرفت[۱] یا مانعی برای بازتابی موثر، کارآمد و واقعی از ترجیحات اجتماعی دیده می‌شود.[۲] به عنوان مثال، یک گزارش مهم سازمان ملل متحد، سیستم‌های عدلی غیر دولتی را تعریف می‌کند که شامل "یک شخص ثالث بی‌طرف و نه بخشی از قوه قضاییه" است و همچنین اشاره می‌کند که "سیستم‌های مبتنی بر عرف به نظر می‌رسد مزایای پایداری و مشروعیت را دارند."[۳] در هر دو حالت، مضاعف شدن شدید بین دولت و بخش‌های عدلی غیردولتی به شدت ساده تر انگاشته شده است.

پژوهش‌های موجود عمدتا تاریخی یا نظری بوده است. پلورالیسم حقوقی دارای تاریخچه‌ای طولانی است. این عمیقا با ایجاد دولت مدرن جایگذاری شده است[۴] به عنوان مثال، بغضی محققان ادعا می‌کنند که رقابت بین سیستم‌های حقوقی موجب تشکیل دولت‌های خاص مدرن شده است. پلورالیسم حقوقی همچنین تعاملات میان جوامع مختلف را شکل داد و "سیستم های حقوقی دوگانه در مناطق مستعمره آفریقا، آسیا، آمریکای لاتین و اقیانوس آرام گستراند."[۵] پلورالیسم حقوقی به یک مشخصه از دولت‌های استعماری تبدیل شد که به دنبال مهار مکانیزم‌های حل اختلافات محلی برای کمک به مشروعیت بخشیدن به قانون اساسی خود بودند.[۶] شیوع پلورالیسم حقوقی تا حد زیادی پدیده تاریخی نیست. در حال حاضر،

**1- FARRAN, SUE. 2006. "Is Legal Pluralism An Obstacle to Human Rights-Considerations? Considerations from the South Pacific. " Journal of Legal Pluralism & Unofficial Law 38 (52) P:77**
**2- HARPER, ERICA. 2011. Engaging with Customary Justice Systems. Rome: International Law Development Organization**
**3- UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAM, UNICEF, AND UN WOMEN. 2012. Informal Justice Systems: Charting a Course for Human Rights-based Engagement. New York: United Nations Development Program P:8**
**4- 2011. The Origins of Political Order: From Prehuman Times to the French Revolution. New York: Farrar, Straus and Giroux P:245**
**5- MERRY, SALLY ENGLE. 1988. "Legal Pluralism. " Law & Society Review 22 (5) P:890**
**6- BENTON, LAUREN. 2002. Law and Colonial Cultures: Legal Regimes in World History, 1400–1900. Cambridge: Cambridge University Press**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

پلورالیسم حقوقی در همه جای اشکال مختلف به عنوان حل اختلافات جامعه در سیستم بین‌المللی وجود دارد، جایی که توزیع معاهدات و همچنین رژیم‌های فراملیتی با ظرفیت وتو یا حتی توانایی قانونی وجود داشته است.[۱]سیستم‌های حقوقی دولتی و غیردولتی می‌توانند نسبتا هموار با هم کار کنند و یا اغلب خود را با هم همپوش کنند.[۲]

برخی از تلاش‌های قابل توجهی برای درک متقابل بین دولت و بخش‌های عدالت غیردولتی صورت گرفته است.[۳]مفهوم ارتباط بین مکانیسم‌های عدالت دولتی و غیردولتی را به عنوان یک طیف هفت مرحله‌ای "افزایش پذیرش دولت از اعتبار قضاوت قدرت توسط سیستم عدالت غیردولتی" است. در حالی که متوقف ساختن نوع شناسی کامل، دانشمندان متعددی بر تعامل بین سیستم‌های عدلی دولتی و غیرنظامی در قانون‌گذاری پس از سانحه پرداختند.[۴]در حالی که این رویکردها می‌توانند به تلاش‌های دولت برای مشارکت با مکانیسم‌های عدالت غیرمستقیم کمک کنند، آنها مشاهده درک تلاش‌ها برای مشارکت در شکل‌گیری دولت قضایی پس از مواجهه در دولت‌های بسیار متشکل از قوانین تکثرگرایانه، پیشنهاد می‌کنند. استفاده مستقیم از مدل‌های موجود برای تلاش‌های دولت‌سازی قانونی مشکالت جدی را ایجاد می‌کند زیرا آنها چالش‌های سیستماتیک تنظیمات پس از سانحه را به رسمیت نمی‌شناسند. ادعای موفقیت‌آمیز بودن و تواناییه حفظ اقتدار در داخل و خارج از کشور، حتی کشورهای با ظرفیت نسبتا بالایی را به چالش می‌کشد.[۵]همانطور که محقق دیگری اشاره می‌کنند، "در حالی که هیچ دولت مردی دولتش را در تمام طول زمان مدیریت نمی‌کند، دولت های محکم قادر به تألیف قانون، ایجاد و اجرای تصمیم‌گیری برای یک گروه هستند."[۶]در تنظیمات پس از سانحه، قدرت دولت تقریبا همیشه به صورت فعالانه مورد حمله قرار می‌گیرد. نمونه های اولیه و استراتژی‌های پیشنهادی زیر کمک می‌کنند تمام تلاش‌های دولت‌سازی را بدون توجه به اینکه آیا توسط نخبگان محلی تحت حمایت دولت، سازندگان بین‌المللی دولتی یا برخی از آنها ترکیبی از آنها انجام می‌شود، درک شوند.

**1- BERMAN, PAUL S. 2012. Global Legal Pluralism: A Jurisprudence of Law Beyond Borders. Cambridge: Cambridge University Press**

**2- TAMANAHA, BRIAN Z. 2008. "Understanding Legal Pluralism: Past to Present, Local to Global. " Sydney Law Review 30 (3) P:400**

**3- CONNOLLY, BRYNNA. 2005. "Non-state Justice Systems and the State: Proposals for a Recognition Typology. " Connecticut Law Review 38 (2) P: 239**

**4- MAC GINTY, ROGER. 2008. "Indigenous Peace-Making versus the Liberal Peace. " Cooperation and Conflict 43 (2) , RICHMOND, OLIVER P. 2009. "Becoming Liberal, Unbecoming Liberalism: Liberal-Local Hybridity via the Everyday as a Response to the Paradoxes of Liberal Peacebuilding. " Journal of Intervention and Statebuilding 3 (3) , BAKER, BRUCE. 2010. "Linking State and Non-state Security and Justice. " Development Policy Review 28 (5): 597–616.**

**5- FUKUYAMA, FRANCIS. 2004. State-Building: Governance and World Order in the 21st Century. Ithaca, NY: Cornell University Press**

**6- KRASNER, STEPHEN D. , AND THOMAS RISSE. 2014. "External Actors, State-Building, and Service Provision in Areas of Limited Statehood: Introduction. " Governance 27 (4) P: 549**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

## نمونه‌های اولیه پلورالیسم حقوقی

نوع‌شناسی جایگزینی که بیشتر به ساختار و مفاهیم پلورالیسم حقوقی متکی است، برای درک قویتر از عملکرد آن در همه دولت‌ها و نیز ارتباط آن با حاکمیت قانون فراهم می‌شود. در اینجا مفهوم حاکمیت قانون در معنای "نازک" و نه "زخیم" استفاده می‌شود.[1]دست کم یک مفهوم "نازک" حاکمیت قانون مستلزم آن است که "قانون باید از قبل پیش‌بینی شود، عمومی شدن، همگانی بودن، روشن بودن، پایدار بودن و قطعی باشد و برای همه اعمال شود"[2]در حالی که بهترین حالت، در مفهوم‌سازی ضخیم تر شامل نیازهای سازمانی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی است که برای اکثر دولت‌های پس از جنگ در کوتاه‌مدت یا حتی میان‌مدت غیرواقعی است.[3]ایجاد یک دولت و جامعه با حتی یک نسخه نازک از حاکمیت قانون پس از درگیری، یک وظیفه وحشتناک و وقت‌گیر است که نیاز به همکاری مقامات دولتی و جامعه دارد. در بخش از دولتی، "حتی مفهوم رسمی و سیاسی حاکمیت قانون مستلزم تعهد هنجاری به مبحث حاکمیت قانون" توسط مقامات دولتی است. [4]در عین حال، اقدام دولت به تنهایی کافی نیست؛ ایجاد حاکمیت قانون مستلزم مکانیسم های رسمی و غیررسمی پاسخگویی مردم است. صرفنظر از شرایط خاص، "حاکمیت قانون همانقدر فرهنگی است که مجموعه ای از مؤسسات است، همانند عادت‌ها، تعهدات و باورهای مردم عادی به عنوان قوانین قانونی"[5]احترام به قانون تا حد زیادی از نظر اجتماعی مشخص کننده این است که که قانون اساسا منصفانه و مشروع است.[6]

در این قسمت، طرح های نظری جدید برای درک رابطه سیال بین عدالت دولتی و غیردولتی در طیف وسیعی از بررسی‌ها قرار می گیرد: (۱) مبارز، (۲) رقابت، (۳) تعاونی و (۴) مکمل. علاوه بر این، آن را پیشنهاد و بررسی پنج استراتژی اصلی برای درک روش‌های تعامل سازندگان بین‌المللی و داخلی را در اختیار دارد. استراتژی‌های: (۱) همکاری کردن، (۲) هماهنگ‌سازی، (۳) ادغام، (۴) کمک مالی، و (۵) سرکوب. این استراتژی‌ها، رویکردهای اصلی داخلی و بین‌المللی را برای درگیر شدن در بخش قانونی غیر دولتی در جوامع قانونی جوامع پلورالیزه را روشن می‌سازد. استراتژی های مورد بحث در اینجا به وضوح به این معنی است که آنها بررسی می کنند که چگونه بازیگران داخلی و بین المللی می‌توانند به طور فعالانه بر روی نوع کلی از پلورالیسم حقوقی در یک محیط خاص تاثیرگذار باشند. در عمل، با این حال، طرح‌های

**1- PEERENBOOM, RANDALL. 2002. "Let One Hundred Flowers Bloom, One Hundred Schools Contend: Debating Rule of Law in China. " Michigan Journal of International Law 23 (3): 471**
**2- TAMANAHA, BRIAN Z. 2007. "A Concise Guide to the Rule of Law. " St. John's Legal Studies Research Paper No. 07–0082 P:3**
**3- WEST, ROBIN. 2003. Re-Imagining Justice: Progressive Interpretations of Formal Equality, Rights, and the Rule of Law. Farnham, UK: Ashgate**
**4- STROMSETH, JANE E, DAVID WIPPMAN, AND ROSA BROOKS. 2006. Can Might Make Rights? Building the Rule of Law after Military Interventions. Cambridge: Cambridge University Press P:76**
**5- STROMSETH, JANE E, DAVID WIPPMAN, AND ROSA BROOKS. 2006. Can Might Make Rights? Building the Rule of Law after Military Interventions. Cambridge: Cambridge University Press. P:310**
**6- TYLER, TOM R. 2006. Why People Obey the Law. Princeton, NJ: Princeton University Press**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

اولیه کلی حقوقی، همیشه منافع هر دو را از بالا به پایین و پایین به بالا نشان می‌دهد. این که آیا بازیگران غیر ولتی انتخاب می‌کنند که دولت را درگیر کنند و در چه شرایطی قطعا از بالا به پایین است، چه میزان و در چه شرایطی مردم از نظام عدالت دولتی و غیردولتی استفاده می‌کنند. همانند سایر زمینه‌های سیاست دولتی، بسیج مردمی و حمایت سیاسی، یک ابزار بالقوه برای تغییر رویکرد دولت به عدالت غایب است. [۱] بنابراین، هر دو طرح جامع پلورالیسم حقوقی که در یک لحظه مشخص و حرکت بین انواع مختلف پلورالیسم حقوقی وجود دارد، ترکیبی از عناصر بالا و پایین را نشان می دهد.

در حقیقت، استراتژی ها به اطلاع می‌رسانند که کدام فعالیت‌ها می‌توانند به تغییر در تغییر از یک طرح به سوی دیگر کمک کنند و همچنین چگونه پیشرفت در ساختن دولت قضایی در یک نمونه اولیه داده می‌شود. به جای بررسی پروسه به صورت خطی، پیشبرد حاکمیت قانون پس از درگیری باید به عنوان بسیار مبهم با نقاط پیشرفت و برگشت شناخته شود. حتی در شرایط مطلوب، ایجاد حاکمیت قانون و موسسات فراگیر که بر آن پایبند است، معمولا فرآیند طولانی و بسیار متضاد با عناصر بالا و پایین است.[۲]با این وجود، درک درست آگاهانه از نمونه‌های اولیه قانونی که در حال حاضر وجود دارد، می‌تواند به طور قابل توجهی به تقویت ابتکارات داخلی و بین‌المللی برای تاثیرگذاری بر بخش عدالت غیر دولتی و به حداقل رساندن خطر اشتباهات پرهزینه کمک کند. در حالی که همیشه ساده‌سازی، طرح های اولیه به مفهوم سازی ویژگی‌های اصلی ارتباط بین بازیگران قضایی دولت و ناتوانی کمک می‌کند. آنها می‌توانند اقدامات قانونی دولت‌سازی و همچنین سایر طرح‌های سیاست داخلی داخلی و بین‌المللی را که می‌توانند تحت تأثیر نهادهای غیردولتی قرار بگیرند، مانند ابتکارات توسعه اقتصادی یا تلاش‌های گسترده‌تر حکومت مدیریت کنند. اگر چه مطالعات موردی ارائه شده در این مقاله بر تنظیمات پس از سانحه تمرکز می کنند، نمونه‌های اولیه همچنین می‌توانند به بازیگران کمک کنند تا با طیف گسترده‌ای از دولت‌های قانونی پلورالیست هماهنگ و آشنا شوند. هر چیزی که با درک گفتمان مسلط بر آن، می‌توان با مشارکت سازنده در بخش عدالت غیردولتی در یک منطقه مشخص، مشارکت داشته باشد. مشارکت سازنده با بخش عدالت خارجی نیازمند تفکر انتقادی در مورد چگونگی مقابله با واقعیت‌های حال حاضر است در حالی که همزمان به دنبال تبدیل محیط زیست به یکی از مناسبتر برای ایجاد دولت قضایی باشند.

**1- JORDAN, LISA, AND PETER VAN TUIJL. 2000. "Political Responsibility in Transnational NGO Advocacy. " World Development 28 (12) P: 2051**

**2- NORTH, DOUGLASS C. , JOHN JOSEPH WALLIS, AND BARRY R. WEINGAST. 2009. Violence and Social Orders: A Conceptual Framework for Interpreting Recorded Human History. Cambridge: Cambridge University Press , ACEMOGLU, DARON, AND JAMES ROBINSON. 2012. Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity and Poverty. London: Profile.**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

## پلورالیسم حقوقی مبارزاتی

در پلورالیسم حقوقی مبارزاتی، نظامهای دولتی و غیردولتی به طور آشکار در جایگاه خصمانه با یکدیگر هستند. از آنجا که پایه‌های قانونی نظام‌های قانونی مربوطه حتی به طور غیرقابل پذیرش پذیر نیست، بخش‌های عدلی دولتی و غیردولتی به صراحت به تضعیف، بی‌اعتبار کردن، جایگزینی و در صورت مطلوب نابود کردن دیگر هستند. پلورالیسم حقوقی مبارزاتی می‌تواند شامل بازیگران غیردولتی باشد که بنیاد ایدئولوژیک سیستم دولتی را به شیوه‌ای غیرمعمول رد کنند. برای مثال، در مبارزه علیه کشور آپارتاید در آفریقای جنوبی، تلاش‌های جدی برای ایجاد "ساختارهای عدالت و نظم و امنیت که مشروعیت مشروعیت معادل آنها را در موسسه آپارتاید" صورت گرفت.[1] پلورالیزم حقوقی مبارزه، در حالی که با بی‌خشونت سازگار است، در کشورهایی که به یک شبه نظامی فعال یا جنبش جدایی طلبی مواجه هستند، شکوفا می‌شود. در بسیاری از موارد، عدالت غایب، اساس از این جنبش‌ها را تشکیل می‌دهد.[2] ناگفته نماند که پلورالیسم حقوقی مبارزاتی در آن دولت سازنده پس از مواجهه با شکست مواجه شده است و یا به طور مشخص در یک جهت منفی قرار دارد، غالب است. در بسیاری از موارد، این پویا با شورش‌های فعال همراه است که توسط سرمایه‌گزاران مخالف هم سطح شناخته می‌شود. بنابراین، محدوده برای همکاری را حتی به حداقل می‌رسد.[3]

## پلورالیسم حقوقی رقابتی

پلورالیزم حقوقی رقابتی که در آن اقتدار کلی دولتی به چالش کشیده نمی‌شود، اما بازیگران غیر دولتی دارای استقلال قابل توجهی هستند، بسیاری از کشورهای در حال توسعه را مشخص می‌کنند و پس از جنگ بسیار رایج هستند. در واقع، این وضعیت پیش فرض در تنظیمات پس از سانحه است. در حالی که مسائل سیاسی و قانونی پس از مواجه، هنوز به طور کامل حل و فصل و یا نهادینه نشده است. چشم انداز بازگشت به مناقشات ناخوشایند وجود دارد.[4] دولت خود را در تلاش برای تثبیت نظم جدید در مکان‌هایی که قبلا فراتر از کنترل آن بوده است یا در مناطقی که این نظارت مورد تجاوز قرار گرفته است، می‌یابد. همچنین در بسیاری از جوامع درحال توسعه نیز رایج است که بازیگران اجتماعی دارای خودمختاری هستند و همچنان حق نظارت را به گونه‌ای اجرا نمی‌کنند که توسط مقامات دولتی دیکته شده باشند.[5] پلورالیسم

**1- NINA, DANIEL. 2000. "Dirty Harry is Back: Vigilantism in South Africa—The (Re) emergence of the 'Good'and 'Bad' Community. " African Security Review 9 (1) P:24**

**2- MAMPILLY, ZACHARIAH. 2011. Rebel Rulers: Insurgent Governance and Civilian Life during War. Ithaca, NY: Cornell University Press , ARJONA, ANA, NELSON KASFIR, AND ZACHARIAH MAMPILLY, Eds. 2015. Rebel Governance in Civil War. Cambridge: Cambridge University Press.**

**3- KALYVAS, STATHIS. 2006. The Logic of Violence in Civil War. Cambridge: Cambridge University Press P:218-20**

**4- COLLIER, PAUL, ANKE HOEFFLER, AND MÅNS SÖDERBOM. 2008. "Post-conflict Risks. " Journal of Peace Research 45 (4) P: 461–78**

**5- MIGDAL, JOEL S. 1988. Strong Societies and Weak States: State-Society Relations and State Capabilities in the Third World. Princeton, NJ: Princeton University Press**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

حقوقی رقابتی دارای تنش‌های شدید و اغلب عمیق بین نظام‌های حقوقی دولتی و غیردولتی است، به خصوص در مواردی که قوانین و روش‌های قانونی به صورت قابل ملاحظه‌ای متفاوت باشند[1]با این حال، در چنین شرایطی، درگیری‌ها به ندرت مقامات رسمی قضایی را به خطر می‌اندازند؛ چرا که بخش عدلی غیردولتی تلاش‌های هماهنگ را برای از ریشه کندن اقتدار دولت انجام نمی‌دهد. درحالی که بخش عدالت غیرمستقیم دارای درجه قابل ملاحظه‌ای از خودمختاری است، سیستم‌های دولتی و غیردولتی به نوعی حق داشتن یک شخص دیگر را دارند و مایل به همکاری با یکدیگر هستند، حداقل به صورت تاکتیکی.[2]سیستم‌های حقوقی غیر قانونی رقابتی اغلب در اعتقادات مذهبی یا فرهنگ مشترک، عرف یا میراث ریشه دارند. پلورالیسم حقوقی رقابتی نیز وجود دارد که بازیگران آن مجرمان هستند که دستورات جداگانه و موازی ایجاد کرده اند که به ندرت به دنبال سرنگونی حکومت به صورت رسمی هستند اما به طور فعالانه با تلاش برای گیر انداختن دولت در قانون خودش قصد در جلب قدرت برای خود را دارند. [3] ممکن است بین نخبگان سیاسی و بازیگران جنایی با هم مخالفت شود تا از قانون سر باز بزنند را یا منافع غیرقانونی به دست آورند. در هرحال، فعالیت های آنها اساسا مخالف قانون دولت است. در تنظیمات پس از سانحه، سطح رقابت به معنای موفقیت پروسه ساخت و ساز دولتی است.

پلورالیسم حقوقی رقابتی می‌تواند طولانی و بومی باشد، به ویژه هنگامی که حل اختلافات غیردولتی به عنوان مشروع و معتبر دیده می‌شود. در دولت‌های نسبتا پایدار، حتی می‌تواند یک استراتژی صریح باشد. این مشکلات در قانونگذاری پس از سانحه وجود دارد که در آن قدرت قانونی و موسسات دولتی اغلب به شدت به خطر افتاده است. در حالی که دولت‌ها اغلب در تلاش برای جایگزینی رقبای غیردولتی در طول زمان هستند، در شرایط دیگر، تعامل با مقامات غیردولتی، اساس سیستم حکومتی را تشکیل می‌دهند. سازندگان داخلی قضایی اغلب به بازیگران و سازندگان غیردولتی قوی و سازمانی برای حمایت از حکومت خود، اما نه محدود به گروه‌های قبیله‌ای یا قبیله‌ای و مقامات مذهبی نیاز دارند.[4]

## پلورالیسم حقوقی تعاونی

در یک محفل قانونی چندجانبه قانونی- تعاونی، مقامات عدالت غیرمستقیم هنوز هم دارای استقلال و اقتدار قابل توجهی هستند. با این وجود، بازیگران قضایی غیرنظامی به طور کلی مشروعیت هنجاری دولت را پذیرفته و معمولا مایل به همکاری در جهت اهداف مشترک هستند. درگیری های عمده به مراتب کمتر

**1- TAMANAHA, BRIAN Z. 2008. "Understanding Legal Pluralism: Past to Present, Local to Global." Sydney Law Review 30 (3): 375–411**
**2- BAKER, BRUCE, AND ERIC SCHEYE. 2007. "Multi-layered Justice and Security Delivery in Post-conflict and Fragile States." Conflict, Security & Development 7 (4): 503–28**
**3- VOLKOV, VADIM. 2000. "The Political Economy of Protection Rackets in the Past and the Present." Social Research 67 (3): 709–44**
**4- MIGDAL, JOEL S 2001. State in Society: Studying how States and Societies Transform and Constitute One Another. Cambridge: Cambridge University Press**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

و تمایل به تمرکز بر مسائل اجتماعی که در آن ارزش ها با هم برخورد می‌کنند، مانند حقوق زنان، به جای مسائل وجودی قدرت قضایی دولت بیشتر می‌شود. پلورالیسم حقوقی تعاونی در مناطقی که پیشرفت در راستای تقویت قدرت قانونی دولت صورت می‌گیرد، رشد می‌کند. این تغییر ممکن است با پیشرفت‌های معنی داری در جهت تقویت حکومت دموکراتیک که حاکمیت قانون را در بر می‌گیرد، همزمان باشد. با این حال، ایجاد یک دولت با ظرفیت بالا که رابطه‌ی تعاونی با مقامات غیردولتی دارد، لزوما نیازی به دموکراسی یا حاکمیت قانون نیست. این پویا با تغییرات پس از سانحه در مکان‌هایی مانند زیمبابوه منعکس می‌شود.[1] با این وجود همکاری، محدودیت‌های خود را دارد. در بسیاری از کشورهای آفریقایی پس از کولونیا، بازیگران عدالت غیردولتی عمدتا از کشور نوظهور حمایت می‌کردند، اما حمایت آنها اغلب "زمانی که پروژه ساخت‌وساز دولتی بیش از حد انحصارطلبانه یا غارتگر (به وجود آمدند)" از بین رفت.[2] در عین حال، مهم است که تأکید کنیم که کثرت‌گرایی حقوقی همکاری تنها در رابطه با رابطه بین اشکال غالب دولت و حکومت بدون حکومت است. پلورالیسم حقوقی تعاونی لزوما به این معنی نیست که از لحاظ ماده، قانون درست است. یک قانون حقوقی که توسط این نمونه اولیه مشخص می‌شود، همیشه برنده و بازنده است. در راستای پلورالیسم حقوقی همکاری، قانون همچون دولت یا غیردولتی همچنان می‌تواند مورد نقض حقوق بشر قرار بگیرد، شهروندان را ستایش کند یا تبعیض سیستماتیک را علیه گروه‌های خاص انجام دهد.

## پلورالیسم حقوقی تکمیلی

پلورالیزم حقوقی در یک کشور با سیستم قدرتمند و قانونی موثر ناپدید می‌شود، اما مکمل آن است. به عبارت دیگر، دولت غیردولتی توسط دولت تحت سلطه و سازگاری است؛ زیرا دولت از هر دو مشروعیت برخوردار است که قاعده آن را پذیرفته و ظرفیت اجرای حکم خود را اعمال می‌کند.[3] ایالات‌متحده، اروپای غربی و بسیاری از کشورهای دیگر که دارای سیستم‌های قانونی با ظرفیت بالا هستند، اجازه می‌دهند داوری خصوصی، میانجیگری و سایر روش‌های حل اختلاف نظر را اجازه دهند. این روش‌ها طیف گسترده‌ای از فرم‌ها را می‌گیرد، اما "آنها ویژگی‌هایی دارند که شخص ثالث درگیر آن است که نظر خود را ارائه می‌دهد یا اطلاعات مربوط به اختلاف را به اختلاف نظرها می‌دهد."[4] برای اختلافات مدنی، دادگاه‌های دولتی اغلب تلاش می‌کنند متقاضیان برای حل‌وفصل اختلافات خود را در خارج از دادگاه

1- KRIGER, NORMA. 2006. "From Patriotic Memories to 'Patriotic History' in Zimbabwe, 1990–2005." Third World Quarterly 27 (6): 1151–69

2- DORMAN, SARA R. 2006. "Post-liberation Politics in Africa: Examining the Political Legacy of Struggle." Third World Quarterly 27 (6): 1087

3- MAC GINTY, ROGER. 2008. "Indigenous Peace-Making versus the Liberal Peace." Cooperation and Conflict 43 (2) P:142

4- SHAVELL, STEVEN. 1995. "Alternative Dispute Resolution: An Economic Analysis." The Journal of Legal Studies 24 (1) P:1

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

تشویق کند، قبل از اینکه مجاز به دسترسی به دادگاه‌های دولتی باشند. با این حال، اساسا و رویه‌ای، قوانین ایالتی و غیردولتی هنوز هم می‌تواند درگیری ایجاد کند. توافقنامه های داوری، فرار از قانون و روند قانونی دولت را تسهیل می‌کنند، اما میزان رفع آنها بستگی به خط مشی‌های سیاسی مقامات دولتی دارد. در تمام موارد، این فرآیندها به وسیله‌ی آن به طور کامل ادغام می‌شوند و تحت نظارت نهایی نظارتی قرار می‌گیرند، و تا حد زیادی به دادگاه‌های دولتی برای اجرای آن بستگی دارد. فرآیندهای حل اختلاف نظر مجاز هستند و اغلب تشویق می‌شوند، زیرا دولت آنها را برای رسیدگی به "ناکارآمدی و بی‌عدالتی‌های سیستم‌های دادگاه سنتی" مورد استفاده قرار می دهد. [۱]

این شکل از پلورالیسم حقوقی مکمل یک دیدگاه حاکمیت است؛ زیرا دولت به طور موثر از طریق روش‌های جایگزین، مانند میانجیگری دادگاه و یا حداقل محل‌های اختلاف محروم تاکتیکی، مانند داوری اختیاری، به طور موقت صدق می‌کند. پلورالیسم حقوقی تکمیلی دارای روحیه همکاری مشابه است، مقامات عدالت غیرمستقیم تحت نظارت دولت و بدون استقلال قابل توجهی برای رد تصمیمات دولت عمل می‌کنند. تنها کثرت‌گرایی حقوقی تکمیلی می‌تواند به خوبی از این قاعده مستثنی برای حاکمیت قانون حمایت کند: این قانون برای همه مردم به طور برابر اعمال می‌شود. پلورالیسم حقوقی تکمیلی یک هدف بلندمدت ارزشمند است، اما مهم است انتظارات معقول در مورد آنچه که در کوتاه‌مدت و میان مدت پس از درگیری امکانپذیر است، باشد. همانطور که با پلورالیسم حقوقی همکاری، تکثرگرایی قانونی تکمیلی تنها به ماهیت رابطه بین عدالت دولتی و غیردولتی اشاره دارد. این نوع دستورات قانونی می‌تواند حاکمیت قانون را تضمین کند، اما این بدان معنا نیست که دولت‌هایی که دارای پلورالیسم قانونی تکمیلی هستند، لزوما از حاکمیت قانون حمایت می‌کنند.[۲]

## استراتژی برای رفع عدالت غیرنظامی

در حالی که نمونه اولیه کثرت‌گرایی قانونی مهم است، غیرقابل انعطاف است. سازندگان دولتی داخلی و بین‌المللی دارای تعدادی از استراتژی‌هایی هستند که حداقل توانایی ایجاد تغییرات قابل توجهی را دارند. البته نتایج این تلاش‌ها نشان‌دهنده توانایی بازیگران داخلی و یا بین‌المللی برای متقاعد کردن، و یا در بعضی موارد، اعمال ناشران و جامعه به طور گسترده است. بر اساس طیف وسیعی از گزینه‌های در دسترس، این بخش پنج راهکار اصلی برای تعیین بهترین راه حل برای درک متقابل بین دولت و سیستم های غیردولتی: (۱) همکاری، (۲) هماهنگ‌سازی، (۳) ادغام، (۴) کمک مالی، و (۵) سرکوب، است. این استراتژی‌ها به هیچ وجه متقابلا منحصر به فرد و یا ثابت مهر و موم شده نیستند، اما آنها، با این حال، مفهومی و عملکردی است. موفقیت نمی‌تواند تضمین شود، اما استراتژی‌های خاصی برای محیط‌های خاص مناسب هستند.

---

**1- EDWARDS, HARRY T. 1986. "Alternative Dispute Resolution: Panacea or Anathema?" Harvard Law Review 99 (3) P:668**

**2- CAROTHERS, THOMAS. 1998. "The Rule of Law Revival. " Foreign Affairs 77 (2): 95–106**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

همانطور که در بخش‌های مورد مطالعه نشان داده شده است، دولت‌های محلی و بین‌المللی اغلب این استراتژی‌ها را با کمی توجه به روابط پیچیده بین سیستم‌های عدلی دولتی و غیرنظامی، که می‌تواند منجر به نتایج به طور مطلوب زیر مطلوب باشد، استفاده می‌کند. برنامه‌ریزی استراتژی معقول و سازگاری عملی، که به صورت ایده آل با کمی ثروت ترکیب شده، می‌تواند رابطه بین دولت و بخش‌های عدالت غیردولتی را بدون در نظر گرفتن پویایی موجود بهبود بخشد.

### اتصال دادن

با یک استراتژی مونتاژ، قوه مقننه سازندگان تلاش می‌کنند تا اطمینان حاصل شود که پرونده‌های بین دولت و سیستم‌های قضایی غیر دولتی به صورت مناسب بر اساس قانون کشور، ترجیحات شرکت‌کنندگان و مناسب بودن محل برگزار می شود. تقریبا همیشه، مونتاژ ادعاهای قانونی در مورد حوزه‌های دولتی و غیردولتی را تایید می‌کند. بعضی از مسائل قانونی، به ویژه قتل و سایر جرایم جدی که شامل آسیب‌های فیزیکی هستند، باید در دادگاه‌های ایالتی حل و فصل شود، در حالی که ادعاهای کوچک و بی خشونت تقریبا همیشه به محل‌های غیررسمی منتهی می‌شود. کمپین‌های اطلاعاتی عمدتا برای افزایش درک سیستم حقوقی ایالتی و نحوه دسترسی به آن اقدام می شود. به طور مشابه، اغلب آموزش‌ها به رهبران محلی و شهروندان درباره نظام حقوقی ایالتی و نحوه دسترسی به آن داده می‌شود. کمک‌های قانونی رایگان یا یارانه می‌تواند شهروندان را به انتخاب اقتصادی مناسب تبدیل کند. استراتژی پیاده‌سازی می‌تواند با یک رویکرد رسمی ادغام شود که هدف آن ارائه یک چارچوب قانونی ایالتی برای عدالت غایب است، اما همچنین می‌تواند یک ابتکار مستقل باشد که به دنبال افزایش انتخاب‌های افراد بدون تلاش برای حل سوالات بزرگتر در مورد رابطه بین مراکز عدالت اداری و دولتی باشد.

برابری می‌تواند به خوبی کار کند که تقاضای ناخواسته برای دسترسی به دادگاه‌های ایالتی وجود دارد یا زمانی که افزایش آگاهی، تقاضای عدالت را افزایش می‌دهد. تأثیر استراتژی برهم زدن نیز به تمایل مقامات غیردولتی برای تسهیل یا پذیرش ارجاعات به نظام دولتی بستگی دارد که با گسترش آن، خودمختاری را کاهش می‌دهد. بنابراین پل ها اغلب یک رویکرد مفید در محیط‌های رقابتی و هماهنگ کننده قانونی پلورالیستی هستند، در حالیکه ابزار کمی برای موقعیت‌هایی وجود دارد که در آن دولت با مقامات غیردولتی رابطه‌ی مبارزاتی دارد.

### هماهنگ‌سازی

هماهنگی تلاش می‌کند تا اطمینان حاصل شود که خروجی‌های نظام عدالت غیرمستقیم با ارزش‌های اصلی نظام سیستم سازگار است. در عین حال، سیستم عدالت غیرمستقیم تا حدودی درگیر و قانونی شده است.

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

برای حمایت از هماهنگی، ایالت‌متحده و اهداکنندگان بین‌المللی اغلب فعالیت‌هایی را برای تشویق متخصصان عدالت غیردولتی به عمل می رسانند تا به طور کلی با قانون کشور عمل کنند.

با این حال، اغلب به رسمیت شناختن تقریبا غیرممکن است که بازیگران غیردولتی میزان قابل توجهی از خودمختاری و مشروعیت مستقل را حفظ می‌کنند. بنابراین، تمایل به تحمل برخی از تفاوت‌های هنجاری در استانداردهای قضاوت وجود دارد. به عنوان مخالفت با تلاش برای از دست دادن مراکز غیررسمی مانند دادگاه‌های ایالتی اول، تمرکز روی تغییر رفتار برخی از مسائل قانونی، مانند رفتارهای غیر دولتی زنان است.[1]به طور کلی، بیشتر توانایی دولت برای ارائه یک مسابقه قانع‌کننده و قانونی برای حل مناقشات با ارزش تقلید، چاره‌ای برای موفقیت در اجرای یک رویکرد هماهنگی است. هماهنگی موفق در اغلب موارد در محیط‌های رقابتی و مخصوصا تعاونی حقوقی پلورالیسم رخ می‌دهد. با این وجود، تا زمانی که بازیگران غیردولتی میزان قابل توجهی از خودمختاری را حفظ کنند، اختلاف معنی‌داری با سیاست‌های دولت امکان‌پذیر است.

## الحاق

با توجه به همکاری، تمایز بین عدالت دولتی و غیرنظامی حداقل از دیدگاه دولت حذف می‌شود. عدالت غیررسمی، به معنای رسمی، عدالت دولت می‌شود. در حقیقت، تصمیمات سیستم عدالت غیرمستقیم تصویب شده است، اما توسط مقامات دولتی نیز تنظیم می‌شود. ادغام می‌تواند ایجاد کند

دادگاه‌های صریح مذهبی یا عادی با حمایت و مقررات دولتی، نشانه‌ای از بازیگران عدالت غیرمستقیم به عنوان دادگاه‌های نخستین دادگاه، و یا به سادگی ارائه راه برای تجدید نظر از محل‌های بدون حضور در دادگاه‌های ایالتی را می‌پذیرند. تصمیم‌گیری در مورد سیستم غیردولتی می‌تواند به درخواست تجدید نظر یا تصویب توسط سیستم دولتی باشد. به عنوان مثال، یک تصمیم شورای محلی در مورد اختلاف مالکیت می‌تواند از طریق یک دادگاه منطقه‌ای یا اداری تصویب شود. در عین حال، کل سیستم عدالت غیرمستقیم می‌تواند تحت نظارت سیستم عدلی و قضایی دولت قرار گیرد.[2]در حالی که سیستم‌های غیردولتی مجاز به ادامه و حتی رشد هستند، در عمل پیوستن به حرکات جسورانه‌ای است که اعتبارات عملی و ایدئولوژیک را درمورد بازیگران غیردولتی با محدود کردن استقلال آنها تضمین می‌کنند. سازنده‌های قضایی دولتی به دنبال هر دو سیستم اقتدار نظام را کنترل و کنترل می‌کنند. پس از تصویب، دولت‌ها ممکن است بیشتر به دنبال تنظیم قانون غیرقانونی "عادی" با اصلاح آن، یک فرآیند ذهنی و انتخابی یا حتی با ایجاد قانون غیرقانونی جدید باشند. فرآیند ذهنی و انتخابی یا حتی با ایجاد قانون جدید غیردولتی. استراتژی های ثبت

**1- CHOPRA, TANJA, AND DEBORAH ISSER. 2012. "Access to Justice and Legal Pluralism in Fragile States: The Case of Women's Rights. " Hague Journal on the Rule of Law 4 (2): 337–58.**

**2- PETERS, ELINE, AND JANINE M. UBINK. 2015. "Restorative and Flexible Customary Procedures and their Gendered Impact: A Preliminary View on Namibia's Formalization of Traditional Courts. " The Journal of Legal Pluralism & Unofficial Law 47 (2): 291–311**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

نام ممکن است از طریق تنظیمات حرفه‌ای و یا القا انتخابات به پست‌های غیردولتی که قبلا از طریق سایر ابزارها اختصاص داده شده، کمتر باشد. هیچ تضمینی وجود ندارد که بازیگران غیردولتی بخواهند یا قادر به درون سیستم عدلیتی دولتی باشند. دولت می‌تواند خود را به عنوان مدیر اصلی با بازیگران قضایی غیر دولتی به عنوان نماینده آن تصور کند. با این وجود، این رویکرد بسیار مشکل ساز است، در حالی که بازیگران غیردولتی هنجارها و ارزش‌های متنوعی از دولت دارند و سازوکارهای پاسخگویی ضعیف هستند. بنابراین، چشم انداز و اثربخشی استراتژی‌های مشارکتی، توانایی دولت را برای متقاعد کردن یا مجبور ساختن تعداد زیادی از بازیگران قضایی غیردولتی برای تعامل با آن، پیگیری می کند. این پویای فعال، به احتمال زیاد در تنظیمات همکاری، امکان پذیر است، اما در موقعیت های رقابتی، پیش‌بینی می‌شود و در محیط‌های مبارز بسیار بعید است.

### کمک مالی

یارانه از سیستم دولتی رایج ترین استراتژی است و برخی از تکنیک‌های یارانه بندی اصلی در تنظیمات، به ویژه اصلاحات قانونی، ایجاد ظرفیت و ایجاد زیرساخت‌های فیزیکی مورد استفاده توسط بخش عدلی، حمایت از نمایندگی نمادین و ترویج مشارکت عمومی متداول است. کمک مالی دارای تعداد زیادی از اهداف بالقوه است. برخلاف هماهنگی، پل ارتباطی و همکاری، هیچ مشکلی معناداری توسط بازیگران قضایی غیردولتی به عنوان پیش‌شرط لازم نیست. در نتیجه، تحت رویکردهای یارانه‌بندی، سیستم غیردولتی عمدتا به تنهایی باقی می‌ماند یا حداقل هدف اصلی اقدام نیست. سیستم دولتی کمک می‌کند ظرفیت، عملکرد و تقاضای خود را نسبت به سیستم غیر نظامی افزایش دهد. این وظیفه ساده به نظر می‌رسد.[1]

با این حال، همانطور که فوکویاما اشاره می‌کند، "ایجاد حاکمیت قانون مستلزم ساخت و ساز گسترده نه تنها قوانین، بلکه همچنین دادگاه ها، قضات، نوار و مکانیسم های اجرایی در سراسر کشور است" و در نتیجه آن را "یکی از مهمترین وظایف اداری پیچیده‌ای که دولت سازندگان باید انجام دهند."

کمک مالی می‌تواند انواع مختلفی از اشکال را به وجود آورد و می‌تواند بدون در نظر گرفتن اینکه محیط‌زیست توسط کدام یک از کثرت گرایان قانونی تعاونی، مبارزات و یا رقابتی مشخص شده است، اجرا می‌شود. یارانه است که تا به حال رایج‌ترین استراتژی در تنظیمات پس از سانحه، و همچنین برای دولت قضایی به طور کلی بوده است. همچنین بیشترین تاثیر را بر روابط کلی بین دولت و نظام‌های قضایی غیردولتی می گذارد، زیرا این تنها شکل کمک به بهبود عملکرد، مشروعیت و اثربخشی عدالت است.

**1- FUKUYAMA, FRANCIS. 2004. State-Building: Governance and World Order in the 21st Century. Ithaca, NY: Cornell University Press P:59**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

## سرکوب

استراتژی های سرکوب تلاش می نند که اساسا رقبای دولتی ایالتی را تحت الشعاع قرار دهند و از بین ببرند. استراتژی‌های سرکوب‌گرایانه‌ای برای متقاعد کردن یا ایجاد انگیزه از بازیگران عادی غیردولتی برای کار با مقامات دولتی نیستند. سرکوب نه بر سیستم حکومتی متقاعد شده و نه بر رقبای غیردولتی خود و یا تشویق شهروندان به استفاده از دادگاه‌های ایالتی است. سرکوب می‌تواند به سادگی یک موضوع غیرقانونی کردن انجمن‌های عدالت غیرطبیعی، به ویژه در مکان های نسبتا صلح‌آمیز مانند بوتسوانا باشد و از قدرت دولت برای اجرای حکم خود استفاده کند.[1] با این وجود، دولت در حال حاضر غالب است. سرکوب تقریبا همیشه سرچشمه خشونت بسیار مهمی است، نه فقط تهدید تحریم. همانطور که دولت در پی از بین بردن بازیگران عدالت غیر دولتی است، سرکوب اغلب منجر به خشونت متقابل توسط بازیگران غیردولتی می‌شود. به طور خلاصه، خشونت توسط بازیگران غیردولتی می تواند تلاش های سرکوب دولت را منجر شود. تلاش‌های سرکوب به ندرت با پل ارتباطی، هماهنگی و استراتژی های همبستگی مواجه می‌شوند، زیرا این رویکردها بستگی به مشارکت سازنده با نظام های عدالت غیر دولتی دارد. با این حال، دولت اغلب یگانه سیستم عدالت دولتی است و تلاش می کند تا اقتدار و اثربخشی آن را نسبت به سیستم عدلی غیردولتی و نیز حفاظت از مقامات قضایی کشور از حملات شورشیان حفظ کند. در حالی که در عمل همیشه ناخوشایند، سرکوب می‌تواند یک ابزار مهم باشد، زمانی که دولت با تهدید موجود از بازیگران عدالت غیردولتی مواجه می‌شود، به ویژه هنگامی که به یک شورش مسلحانه مرتبط است. با این وجود، سرکوب به تنهایی، حتی با حمایت نیروی، بعید به نظر می‌رسد که دولت برای تقویت یک انحصار در قدرت قانونی کافی باشد، زیرا نیروی لازم است با یک شکل دیگر از مشروعیت با گذر زمان پایدار شود.[2]

## اشکال گوناگون حقوقی پلورالیسم در عمل

در این مقاله، مطالعات موردی "به عنوان یک مطالعه‌ی عمیق از یک واحد (یک پدیده نسبتا محدود است) که در آن هدف محقق، کشف ویژگی‌های یک طبقه‌ی بزرگتر از پدیده‌های مشابه است،" در این مورد پس از مداخله ساختن دولت قضایی در محیط های قانونی پلورالیستی نتیجه‌گیری خواهد شد.[3]

این محک بر مبنای مقایسه ای ساختاری رویکرد به بخش های عدلی دولتی و غیر دولتی پس از درگیری استوار است.[4] مهم است که بر این نکته تاکید کنیم که هدف این مطالعات موردی، ارائه یک گزارش دقیق از ساختار دولت مربوط به بخش‌های عدلی دولتی و غیردولتی نیست. در عوض، آنها تحولات کلیدی را

**1- FORSYTH, MIRANDA. 2009. A Bird That Flies with Two Wings: The Kastom and State Justice Systems in Vanuatu. Canberra: ANU E Press**
**2- BEETHAM, DAVID. 2013. The Legitimation of Power. London: Palgrave Macmillan**
**3- GERRING, JOHN. 2004. "What Is a Case Study and What Is It Good For?" American Political Science Review 98 (2) P:341**
**4- GEORGE, ALEXANDER L. , AND ANDREW BENNETT. 2005. Case Studies and Theory Development in the Social Sciences. Cambridge, MA: MIT Press**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

برجسته می‌کنند و روشن می‌کنند که چگونه طرح‌های اولیه و استراتژی‌های مورد بحث در بالا می‌تواند قانون‌گذاری‌های مهم در مورد چگونگی روابط بین بازیگران دولتی و غیردولتی را برای بهتر یا بدتر تغییر دهد.

به عنوان پیش فرض شرایط برای دولت‌های پس از جنگ و در شایعترین حالت کشورهای در حال توسعه، پلورالیسم قانونی را ارزش بررسی دولت‌های رقابتی می‌دانند. به این ترتیب، این مقاله بر روی رایج‌ترین حالت برای حالت‌های پس از سانحه تمرکز می‌کند و نه تلاش برای برجسته کردن نمونه‌هایی از هر نوع طرح اولیه. در آغاز تلاش‌های دولت برای ساختن دولت پس از جنگ، دولت‌ها به ندرت در یک وضعیت پس از اختلاف با مشخص شدن پلورالیسم قانونی مبارزه می‌کنند. پس از همه، پلورالیسم قانونی مبارزه معمولا نشانه‌ای از درگیری های مداوم یا جدید است. در مقابل، پس از درگیری، تنش بازیگران غیردولتی هنوز هم تازه و قدرتمند است که اغلب خود در هر دو طرف درگیری است.[۱]

به این ترتیب، بعید است که رژیم پس از سانحه نوظهور در ابتدا، به رغم همکاری متقابل، با بازیگران قضایی غیردولتی، از یک تعاونی برخوردار باشد، . استثنائات نادر به نظر می‌رسد مکان هایی هستند که در آن یک دولت قانونی و با ظرفیت بالایی وجود داشته باشد که قبل از جنگ، وجود پلورالیسم قانونی تکمیلی داشته باشد و یک طرف جنگ، یک پیروزی واضح داشته است که به طور کلی توسط مبارزان سابق پذیرفته شده است. به عنوان مثال، بعد از جنگ جهانی دوم آلمان و ژاپن این معیارها را برآورده می‌کنند.[۲]

## نتیجه‌گیری

شناختن پلورالیسم حقوقی برای هر مداخله قانونی یا سیاست مهم است، اما به هیچ وجه محدود به قانونگذاری دولتی نیست. بدون درک مفاهیم پویایی شناسی حقوقی در یک زمینه خاص، مداخلات احتمالا بی‌فایده خواهند بود. حتی ابتکاراتی که از موفقیت کوتاه‌مدت بهره‌مند می‌شوند، بعید به نظر می‌رسد پایدار باشند، چرا که آنها ثروت خوب را به جای رویکرد آگاهانه نشان می‌دهند. استراتژی صحیح نیاز به درک اینکه چگونه بازیگران دولتی و غیردولتی به طور سیستماتیک تعامل دارند. این مقاله به ایجاد این دانش کمک می‌کند با ارائه چهار نوع اصلی روابط بین بازیگران دولتی و غیردولتی از طریق یک چارچوب نوع شناختی که پویایی پلورالیسم حقوقی را در سراسر زمینه‌ها روشن می‌کند. با شناخت طرح‌هایی که در آن یک سیاست عمل می کند، می‌توان یک استراتژی مناسب یا مجموعه‌ای از استراتژی‌های مرتبط با بازیگران غیردولتی را انتخاب کرد. با شناسایی استراتژی‌های اصلی موجود برای

**1- STANILAND, PAUL. 2012. "States, Insurgents, and Wartime Political Orders. " Perspectives on Politics 10 (2): 243–64**

**2- DOBBINS, JAMES, JOHN G. MCGINN, KEITH CRANE, SETH G. JONES, ROLLIE LAL, ANDREW RATHMELL, RACHEL M. SWANGER, AND ANGA R. TIMILSINA. 2003. America's Role in Nation-Building: From Germany to Iraq. Santa Monica: RAND Corporation**

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

سیاست‌گذاران، این مقاله نشان می دهد که چگونه هر رویکرد در هر یک از آرکه تایپ‌ها کار می‌کند و استراتژی‌هایی که ممکن است برای بسته شدن بر اساس زمینه مناسب باشد، مناسب است.

در مقابل یک پلورالیسم حقوقی رقابتی، دولت و مردم دولت‌های بعد از حادثه فرصتی را برای ارتقاء یک کشور دموکراتیک که تحت حاکمیت قانون قرار می‌گیرند و یا به بازگشت به درگیری منجر می‌شوند را دارند. به طور خلاصه، موفقیت و شکست کشورها نشان‌دهنده دو پیشنهاد کلیدی است. اول، آنها اهمیت انتخاب استراتژی را با نشان دادن اینکه چگونه تصمیم‌گیری‌های سیاسی می‌تواند بر نتایج تاثیر بگذارد، روشن می‌کند. دوم، آنها نشان می‌دهند که انتخاب استراتژی، در حالی که برای موفقیت درازمدت حیاتی است، تا حد زیادی بی‌اهمیت است، اگر مداخلهٔ سیاستی از نظر فرهنگی قابل فهم نباشد و در نهایت قانع کننده باشد. بنابراین، هنگام ایجاد و اجرای سیاست، باید ساختار و مفاهیم پلورالیسم حقوقی را در نظر گرفت نمی‌توان به نتایج دراز مدت آن اطمینان داشت.

پلورالیسم حقوقی می‌تواند به ایجاد یک پایه حیاتی مشروعیت دولت کمک کند. همانطور که رابطه بین بخش‌های دولتی و غیرمتمرکز ذاتا مبهم است، نهادها و ابتکارات حاضر می‌توانند در ایجاد روابط سازنده‌تر بین بازیگران دولتی و غیردولتی کمک کنند یا مانع آن شوند. روابط رقابتی قانونی پلورالیستی می‌تواند به طور مثبت به تعاونی‌ها تبدیل شود. روابط بین مقامات عدلی دولتی و غیردولتی نیز می‌توانند به سرعت رو به رو شوند زیرا روابط رقابتی به سمت مبارزات بدل می شوند. روابط استاتیک نیز حتی موقعیت‌هایی که از نظر کثرت گرایی قانونی مبارزه می‌کنند که به نظر می‌رسد ترسناک نیستند، برای این که همیشه باقی بمانند، باقی نمی ماند.

بینش پلورالیسم حقوقی به شکل‌گیری دولت قضایی در یک طرح کلاسیک حقوقی رقابتی، درس هایی برای تلاش های آینده ارائه می دهد. با این حال، به عنوان پلورالیسم حقوقی، پیامدهای عمده‌ای برای طرح‌های نهادی و ابتکارات سیاست در حوزه‌هایی نظیر حکومتداری و توسعه دارد، نظریه ارائه شده در اینجا کاربرد گسترده‌ای دارد. تحقیقات آینده در مورد روابط دولتی و غیردولتی در سایر تنظیمات، پس از سانحه و غیره، گامی مهم و ارزشمند در راه اندازی تصمیمات بهتر سیاست از طریق دانش افزایش خواهد یافت.

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

**فهرست منابع و مآخذ**

__ ACEMOGLU, DARON, AND JAMES ROBINSON. 2012. Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity and Poverty. London: Profile.

__ AHMED, AZAM. 2015. “Taliban Justice Gains Favor as Official Afghan Courts Fail. ” New York Times, A1. ALBRECHT, PETER, AND HELENE MARIA KYED. 2010. “Justice and Security: When the State Isn’t the Main Provider. ”

__ Copenhagen: Danish Institute for International Studies Policy Brief.

__ ARJONA, ANA, NELSON KASFIR, AND ZACHARIAH MAMPILLY, Eds. 2015. Rebel Governance in Civil War. Cambridge: Cambridge University Press.

__ BABO SOARES, DIONISIO. 2003. “Challenges for the Future. ” In Out of the Ashes: Destruction and Reconstruction of East Timor, edited by James J. Fox and Dionisio Babo Soares, 262–76. Canbera: Australian National University E Press.

__ BAIN, WILLIAM. 2006. “In Praise of Folly: International Administration and the Corruption of Humanity. ”
International Affairs 82 (3): 525–38.

__ BAKER, BRUCE. 2010. “Linking State and Non-state Security and Justice. ” Development Policy Review 28 (5): 597–616.

__ BAKER, BRUCE, AND ERIC SCHEYE. 2007. “Multi-layered Justice and Security Delivery in Post-conflict and Fragile States. ” Conflict, Security & Development 7 (4): 503–28.

__ BARFIELD, THOMAS. 2008. “Culture and Custom in Nation-building: Law in Afghanistan. ” Maine Law Review
60 (2): 347–73.

__ ——. 2010. Afghanistan: A Cultural and Political History. Princeton, NJ: Princeton University Press. BARFIELD, THOMAS, NEAMAT NOJUMI, AND J. ALEXANDER THIER. 2006. The Clash of Two Goods: State and Non-state

__ Dispute Resolution in Afghanistan. Washington, DC: United States Institute of Peace.

__ BARKEY, KAREN. 2013. “Aspects of Legal Pluralism in the Ottoman Empire. ” In Legal Pluralism and Empires, 1500–1850, edited by Lauren Benton and Richard J. Ross, 83–107. New York: New York University Press.

__ BEETHAM, DAVID. 2013. The Legitimation of Power. London: Palgrave Macmillan.

__ BENJAMIN, CHARLES E. 2008. “Legal Pluralism and Decentralization: Natural Resource Management in Mali. ” World Development 36 (11): 2255–76.

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

__ BENTON, LAUREN. 2002. Law and Colonial Cultures: Legal Regimes in World History, 1400–1900. Cambridge: Cambridge University Press.
__ BERMAN, PAUL S. 2012. Global Legal Pluralism: A Jurisprudence of Law Beyond Borders. Cambridge: Cambridge University Press.
__ CALL, CHARLES T. 2008. "Ending Wars, Building States. " Building States to Build Peace. Edited by Charles T. Call and Vanessa Wyeth, 1–19. Boulder: Lynne Rienner.
__ CAMPBELL, MEGHAN, AND GEOFFREY SWENSON. 2016. "Legal Pluralism and Women's Rights after Conflict: The Role of CEDAW. " Columbia Human Rights Law Review 48 (1): 112–46.
__ CAROTHERS, THOMAS. 1998. "The Rule of Law Revival. " Foreign Affairs 77 (2): 95–106. CHANDLER, DAVID C. 2006. Empire in Denial: The Politics of State-Building. London: Pluto.
__ CHAUDHURI, RUDRA, AND THEO FARRELL. 2011. "Campaign Disconnect: Operational Progress and Strategic Obstacles in Afghanistan, 2009–2011. " International Affairs 87 (2): 271–96.
__ CHAYES, SARAH. 2015. Thieves of State: Why Corruption Threatens Global Security. New York: W. W. Norton & Company.
__ CHESTERMAN, SIMON. 2002. "Walking Softly in Afghanistan: The Future of UN State-Building. " Survival 44 (3): 37–45.
__ CHOPRA, JARAT. 2002. "Building State Failure in East Timor. " Development and Change 33 (5): 979–1000.
__ CHOPRA, TANJA, AND DEBORAH ISSER. 2012. "Access to Justice and Legal Pluralism in Fragile States: The Case of Women's Rights. " Hague Journal on the Rule of Law 4 (2): 337–58.
__ COLLIER, PAUL, ANKE HOEFFLER, AND MÅNS SÖDERBOM. 2008. "Post-conflict Risks. " Journal of Peace Research 45 (4): 461–78.
__ CONNOLLY, BRYNNA. 2005. "Non-state Justice Systems and the State: Proposals for a Recognition Typology. "
Connecticut Law Review 38 (2): 239–94.
__ COTTON, JAMES. 2007. "Timor-Leste and the Discourse of State Failure. " Australian Journal of International Affairs. 61 (4): 455–70.
__ DOBBINS, JAMES, JOHN G. MCGINN, KEITH CRANE, SETH G. JONES, ROLLIE LAL, ANDREW RATHMELL, RACHEL M.
__ SWANGER, AND ANGA R. TIMILSINA. 2003. America's Role in Nation-Building: From Germany to Iraq. Santa Monica: RAND Corporation.
__ DORMAN, SARA R. 2006. "Post-liberation Politics in Africa: Examining the Political Legacy of Struggle. " Third World Quarterly 27 (6): 1085–101.
__ DOYLE, MICHAEL W. , AND NICHOLAS SAMBANIS. 2006. Making War and Building Peace: United Nations Peace Operations. Princeton, NJ: Princeton University Press.

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

__ DOYLE, MICHAEL W. 2016. “The Politics of Global Humanitarianism: The Responsibility to Protect Before and After Libya. ” International Politics 53 (1): 14–31.
__ EDWARDS, HARRY T. 1986. “Alternative Dispute Resolution: Panacea or Anathema?” Harvard Law Review 99 (3): 668–84.
__ ELLICKSON, ROBERT. 1991. Order without Law: How Neighbors Settle Disputes. Cambridge, MA: Harvard Uni- versity Press.
__ FARRAN, SUE. 2006. “Is Legal Pluralism An Obstacle to Human Rights-Considerations? Considerations from the South Pacific. ” Journal of Legal Pluralism & Unofficial Law 38 (52): 77–105.
__ FEARON, JAMES D. , AND DAVID D. LAITIN. 2004. “Neotrusteeship and the Problem of Weak States. ” Interna- tional Security 28 (4): 5–43.
__ FORSYTH, MIRANDA. 2009. A Bird That Flies with Two Wings: The Kastom and State Justice Systems in Vanuatu. Canberra: ANU E Press.
__ FUKUYAMA, FRANCIS. 2004. State-Building: Governance and World Order in the 21st Century. Ithaca, NY: Cornell University Press.
__ ——. 2011. The Origins of Political Order: From Prehuman Times to the French Revolution. New York: Farrar, Straus and Giroux.
__ ——. 2014. Political Order and Political Decay: From the Industrial Revolution to the Globalization of Democracy. London: Profile.
__ GEORGE, ALEXANDER L. , AND ANDREW BENNETT. 2005. Case Studies and Theory Development in the Social Sciences. Cambridge, MA: MIT Press.
__ GERRING, JOHN. 2004. “What Is a Case Study and What Is It Good For?” American Political Science Review 98 (2): 341–54.
__ GIUSTOZZI, ANTONIO, AND ADAM BACZKO. 2014. “The Politics of the Taliban’s Shadow Judiciary, 2003–2013. ” Central Asian Affairs 1 (2): 199–224.
__ GLEDHILL, JOHN. 2012. “Competing for Change: Regime Transition, Intrastate Competition, and Vio- lence. ” Security Studies 21 (1): 43–82.
__ HARPER, ERICA. 2011. Engaging with Customary Justice Systems. Rome: International Law Development Orga- nization.
__ HUNTINGTON, SAMUEL. 1993. The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century. Norman: Univer- sity of Oklahoma Press.
__ International Rule of Law Professional. 2014. Interview with International Rule of Law Professional in Afghanistan. Kabul: Afghanistan.
__ ISSER, DEBORAH. 2011. “Conclusion: Understanding and Engaging Customary Justice Systems. ” In Custom- ary Justice and the Rule of Law in War-Torn Societies, edited by Deborah Isser, 325–67. Washington, DC: US Institute of Peace Press.

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

__ JAHN, BEATE. 2007. “The Tragedy of Liberal Diplomacy: Democratization, Intervention, Statebuilding (Part II). ” Journal of Intervention and Statebuilding 1 (2): 211–29.
__ JENSEN, ERIK G. 2008. “Justice and the Rule of Law” In Building States to Build Peace, edited by Charles T. Call and Vanessa Wyeth, 119–42. Boulder: Lynne Rienner.
__ JOHNSON, THOMAS H. 2013. “Taliban Adaptations and Innovations. ” Small Wars & Insurgencies 24 (1): 3–27. JONES, SETH G. 2008. “The Rise of Afghanistan’s Insurgency: State Failure and Jihad. ” International Security. 32 (4): 7–40
__ ——. 2010. In the Graveyard of Empires: America’s War in Afghanistan. New York: W. W. Norton.
__ JORDAN, LISA, AND PETER VAN TUIJL. 2000. “Political Responsibility in Transnational NGO Advocacy. ” World Development 28 (12): 2051–65.
__ KALYVAS, STATHIS. 2006. The Logic of Violence in Civil War. Cambridge: Cambridge University Press.
__ KILCULLEN, DAVID. 2011. “Deiokes and the Taliban: Local Governance, Bottom-up State Formation and the Rule of Law in Counter-insurgency. ” The Rule of Law in Afghanistan: Missing in Inaction, edited by Whit Mason, 35–49. Cambridge: Cambridge University Press.
__ KRASNER, STEPHEN D. 2004. “Sharing Sovereignty: New Institutions for Collapsed and Failing States. ” Inter- national Security 29 (2): 85–120 KRASNER, STEPHEN D. , AND THOMAS RISSE. 2014. “External Actors, State-Building, and Service Provision in Areas of Limited Statehood: Introduction. ” Governance 27 (4): 545–67.
__ KRIGER, NORMA. 2006. “From Patriotic Memories to ‘Patriotic History’ in Zimbabwe, 1990–2005. ” Third World Quarterly 27 (6): 1151–69.
__ KRYGIER, MARTIN. 2011. “Approaching the Rule of Law. ” The Rule of Law in Afghanistan: Missing in Inaction, edited by Whit Mason. Cambridge: Cambridge University Press, 15–34.
__ LAKE, DAVID A. 2008. “The State and International Relations. ” In The Oxford Handbook of International Relations, edited by Christian Reus-Smit and Duncan Snidal. Oxford: Oxford University Press, 41–61.
__ MAC GINTY, ROGER. 2008. “Indigenous Peace-Making versus the Liberal Peace. ” Cooperation and Conflict 43 (2): 139–63.
__ MAMPILLY, ZACHARIAH. 2011. Rebel Rulers: Insurgent Governance and Civilian Life during War. Ithaca, NY: Cor- nell University Press.
__ MARRIOTT, ANDREW. 2009. “Legal Professionals in Development: Timor-Leste’s Legislative Experiment. ” Conflict, Security & Development 9 (2): 239–63.

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

__ MARX, SUSAN. 2013. Timor-Leste Law and Justice Survey 2013. Dili: The Asia Foundation.
__ MCWILLIAM, ANDREW. 2005. “Houses of Resistance in East Timor: Structuring Sociality in the New Nation. ” Anthropological Forum 15 (1): 27–44.
__ MENKHAUS, KEN. 2007. “Governance without Government in Somalia: Spoilers, State Building, and the Politics of Coping. ” International Security 31 (3): 74–106.
__ MERRY, SALLY ENGLE. 1988. “Legal Pluralism. ” Law & Society Review 22 (5): 869–96.
__ ——. 1991. “Law and Colonialism. ” Law & Soiety Reiew 25 (4): 889–922.
__ MIAKHEL, SHAHMAHMOOD, AND NOAH COBURN. 2010. “Many Shuras Do Not a Government Make: International Community Engagement with Local Councils in Afghanistan. ” Washington, DC: United States Institute for Peace.
__ MIGDAL, JOEL S. 1988. Strong Societies and Weak States: State-Society Relations and State Capabilities in the Third World. Princeton, NJ: Princeton University Press.
__ 2001. State in Society: Studying how States and Societies Transform and Constitute One Another. Cambridge: Cambridge University Press.
__ MINISTRY OF JUSTICE. 2009. Draft National Policy on Relations between the Formal Justice System and Dispute Reso- lution Councils. Kabul: Islamic Republic of Afghanistan.
__ ——. 2010. Draft Law on Dispute Resolution Shuras and Jirgas. Kabul: Islamic Republic of Afghanistan.
__ NINA, DANIEL. 2000. “Dirty Harry is Back: Vigilantism in South Africa—The (Re) emergence of the ‘Good’and ‘Bad’ Community. ” African Security Review 9 (1): 18–28.
__ NIXON, ROD. 2012. Justice and Governance in East Timor: Indigenous Approaches and the ‘New Subsistence State. ’ London: Routledge.
__ NORTH, DOUGLASS C. , JOHN JOSEPH WALLIS, AND BARRY R. WEINGAST. 2009. Violence and Social Orders: A Concep- tual Framework for Interpreting Recorded Human History. Cambridge: Cambridge University Press.
__ PARIS, ROLAND. 2004. At War’s End: Building Peace after Civil Conflict. Cambridge: Cambridge University Press.
__ ——. 2009. “Does Liberal Peacebuilding Have a Future?” New Perspectives on Liberal Peacebuilding, edited by Edward Newman, Roland Paris, and Oliver P. Richmond. Tokyo: United Nations University Press, 97–111.
__ ——. 2010. “Saving Liberal Peacebuilding. ” Review of International Studies 36 (2): 337–65.

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

__ PARIS, ROLAND, AND TIMOTHY D. SISK, eds. 2009. The Dilemmas of Statebuilding: Confronting the Contradictions of Postwar Peace Operations. London: Routledge.
PEERENBOOM, RANDALL. 2002. “Let One Hundred Flowers Bloom, One Hundred Schools Contend: Debat- ing Rule of Law in China. ” Michigan Journal of International Law 23 (3): 471–544.
PELETZ, MICHAEL G. 2002. Islamic Modern: Religious Courts and Cultural Politics in Malaysia. Princeton, NJ: Princeton University Press.
PETERS, ELINE, AND JANINE M. UBINK. 2015. “Restorative and Flexible Customary Procedures and their Gen- dered Impact: A Preliminary View on Namibia’s Formalization of Traditional Courts. ” The Journal of Legal Pluralism & Unofficial Law 47 (2): 291–311.
POULLADA, LEON B. 1973. Reform and Rebellion in Afghanistan, 1919–1929: King Amanullah’s Failure to Mod- ernize a Tribal Society. Ithaca, NY: Cornell University Press.
RASHID, AHMED. 2008. Descent into Chaos: The US and the Disaster in Pakistan, Afghanistan, and Central Asia.
New York: Penguin.
RDTL. 2004a. On Community Authorities. Decree Law No. 5/2004. Dili: RDTL.
——. 2004b. On the Election of Suco Chiefs and Suco Councils. Law No. 2/2004. Dili: RDTL.
——. 2009a. Community Leadership and Their Election. Law 3/2009. Dili: RDTL.
——. 2009b. Penal Code. Decree-Law 19/2009. Dili: RDTL.
——. 2010. Law against Domestic Violence. Law 7/2010. Dili: RDTL.
RDTL MINISTRY OF STATE ADMINISTRATION AND THE ASIA __ FOUNDATION. 2013. Reflections on Law no. 3/2009: Community Leadership and their Election. Dili: The Asia Foundation.
__ RICHMOND, OLIVER P. 2009. “Becoming Liberal, Unbecoming Liberalism: Liberal-Local Hybridity via the Everyday as a Response to the Paradoxes of Liberal Peacebuilding. ” Journal of Intervention and State- building 3 (3): 324–44.
__ ROBINSON, GEOFFREY. 2009. “If You Leave Us Here, We Will Die”: How Genocide Was Stopped in East Timor. Princeton, NJ: Princeton University Press.
__ ROY, OLIVIER. 1990. Islam and Resistance in Afghanistan. Cambridge: Cambridge University Press.
__ RUBIN, BARNETT R. 2002. The Fragmentation of Afghanistan: State Formation and Collapse in the International System. New Haven, CT: Yale University Press.
__ SHAVELL, STEVEN. 1995. “Alternative Dispute Resolution: An Economic Analysis. ” The Journal of Legal Studies. 24 (1): 1–28.

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

__ SIGAR. 2015. SIGAR 15–68 Audit Report: Rule of Law In Afghanistan: U. S. Agencies Lack a Strategy and Cannot Fully Determine the Effectiveness of Programs Costing More than $1 Billion. Washington, DC: SIGAR.
__ SINGH, DANNY. 2015. “Explaining Varieties of Corruption in the Afghan Justice Sector. ” Journal of Interven- tion and Statebuilding 9 (2): 231–55.
__ SINNO, ABDULKADER H. 2008. Organizations at War in Afghanistan and Beyond. Ithaca, NY: Cornell University Press.
__ STANILAND, PAUL. 2012. “States, Insurgents, and Wartime Political Orders. ” Perspectives on Politics 10 (2): 243–64.
__ STIPANOWICH, THOMAS J. 2004. “ADR and the “Vanishing Trial”: The Growth and Impact of “Alternative Dispute Resolution. ” Journal of Empirical Legal Studies 1 (3): 843–912.
__ STROHMEYER, HANSJOERG. 2000. “Building a New Judiciary for East Timor: Challenges of a Fledgling Na- tion. ” Criminal Law Forum 11 (3): 259–85.
__ STROMSETH, JANE E, DAVID WIPPMAN, AND ROSA BROOKS. 2006. Can Might Make Rights? Building the Rule of Law fter Military Interventions. Cambridge: Cambridge University Press.
__ SWENSON, GEOFFREY. 2017. “Why U. S. Efforts to Promote the Rule of Law in Afghanistan Failed. ” Interna- tional Security 42 (1): 114–51.
__ SWENSON, GEOFFREY, AND ELI SUGERMAN. 2011. “Building the Rule of Law in Afghanistan: The Importance of Legal Education. ” Hague Journal on the Rule of Law 3 (1): 130–46.
__ TAMANAHA, BRIAN Z. 2007. “A Concise Guide to the Rule of Law. ” St. John’s Legal Studies Research Paper No. 07–0082.
__ ——. 2008. “Understanding Legal Pluralism: Past to Present, Local to Global. ” Sydney Law Review 30 (3): 375–411.
__ TYLER, TOM R. 2006. Why People Obey the Law. Princeton, NJ: Princeton University Press.
__ UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAM, UNICEF, AND UN WOMEN. 2012. Informal Justice Systems: Charting a Course for Human Rights-based Engagement. New York: United Nations Development Program.
__ US MISSION AFGHANISTAN. 2010. U. S. Foreign Assistance for Afghanistan: Post Performance Management Plan 2011–2015. Kabul: US Mission Afghanistan.
__ VOLKOV, VADIM. 2000. “The Political Economy of Protection Rackets in the Past and the Present. ” Social Research 67 (3): 709–44.
__ WALDORF, LARS. 2006. “Mass Justice for Mass Atrocity: Rethinking Local Justice as Transitional Justice. ” Temple Law Review 79 (1): 1–87.

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]

__ WARDAK, ALI, AND JOHN BRAITHWAITE. 2013. “Crime and War in Afghanistan: Part II: A Jeffersonian Alterna- tive?” British Journal of Criminology 53(2): 197–214.

__ WEBER, MAX. 1978. Economy and Society: An Outline of Interpretive Sociology. Berkeley: University of California Press.

__ WEST, ROBIN. 2003. Re-Imagining Justice: Progressive Interpretations of Formal Equality, Rights, and the Rule of Law. Farnham, UK: Ashgate.

__ WEST, RONALD A. 2007. “Lawyers, Guns and Money: Justice and Security Reform in East Timor. ” In Con- structing Justice and Security after War, edited by Charles T. Call, 313–50. Washington, DC: United States Institute for Peace.

__ WICKHAM-CROWLEY, TIMOTHY P. 1992. Guerrillas and Revolution in Latin America: A Comparative Study of Insur- gents and Regimes since 1956. Princeton, NJ: Princeton University Press.

__ WIGGLESWORTH, ANN. 2013. “Community Leadership and Gender Equality: Experiences of Representation in Local Governance in Timor-Leste. ” Asian Politics & Policy 5 (4): 567–84.

[ Downloaded from jnrihs.ir on 2026-11-06 ]